

شیوه نامه آموزش الکترونیکی

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
دانشگاه مازندران

نیمسال اول ۴۰۰-۱۳۹۹

این شیوه نامه دربرگیرنده اهداف، تعاریف و مقررات آموزش الکترونیکی در دانشگاه مازندران است و از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۴۰۰ به اجرا گذاشته می شود. جامعه هدف این شیوه نامه تمام دروس ارائه شده کل دوره های تحصیلی دایر در دانشگاه مازندران شامل دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری هست. شایان ذکر است به جز مواردی که به صراحت در این شیوه نامه ذکر شده اند سایر قوانین و مقررات مربوط به آموزش الکترونیکی، عیناً مشابه دوره های آموزش حضوری خواهند بود.

بخش اول: اهداف و تعاریف

ماده (۱) هدف

هدف از تدوین این شیوه نامه، انتظام بخشی، هدایت و ساماندهی، ایجاد و حفظ وحدت رویه در فعالیت های آموزش الکترونیکی مجموعه های دانشگاه و اجرای هماهنگ برنامه های آموزشی است.

ماده (۲) اختصارات و تعاریف

۱. **آموزش الکترونیکی:** آموزشی است که در بستر الکترونیک و با استفاده از محتوای الکترونیک انجام می شود.
۲. **سامانه آموزش الکترونیکی:** محیطی مبتنی بر وب که وظیفه ارائه محتوای آموزشی را به صورت الکترونیکی برعهده دارد و کلیه فعالیتهای آموزشی اساتید و دانشجویان را ثبت، پیگیری و مدیریت می نماید.
۳. **محتوای الکترونیکی:** فایل هایی که توسط استادان با فرمت های مختلف از جمله اسلایدهای صداگذاری شده، محتوای صوتی، فیلم یا انیمیشن آموزشی به کمک برنامه های ساخت و تولید محتوا و با رعایت استانداردهای آموزشی به منظور استفاده دانشجویان تولید می شوند و در سامانه آموزش الکترونیکی بارگذاری می شوند.
۴. **بروزرسانی محتوا:** به فرایند تغییر و بروزرسانی محتوای آموزش الکترونیکی پس از تولید محتوا گفته می شود.

۵. **آموزش برخط^۱**: به برگزاری کلاس های همزمان (آنلاین) در بستر الکترونیک و عرضه محتوا به صورت تعاملی گفته می شود.
۶. **آموزش برون خط^۲**: آموزشی که به صورت ناهمزمان (آفلاین) در قالب محتوای الکترونیکی و چندرسانه ای ارائه می شود.
۷. **طرح درس**: برنامه ای برای یک سال یا یک نیم سال تحصیلی است که به صورت کلی یا جزئی تدوین می شود. طرح درس الکترونیکی معمولاً شامل اهداف مورد انتظار از برنامه درسی، خروجی های فرایند یاددهی و یادگیری و فرصت های استفاده از محتوای الکترونیکی در فرایند یاددهی و یادگیری است.
۸. **حضور و غیاب**: منظور بازه های زمانی است که استاد و دانشجویان در محیط سامانه آموزش الکترونیکی با هم به تعامل محتوای آموزشی می پردازند.
۹. **ارزشیابی آموزشی**: به جریان ارزیابی از آموخته ها و فعالیت های دانشجویان در قالب آزمون های مستمر، تکالیف و ارزشیابی های پایانی گفته می شود.
۱۰. **کمیته آموزش الکترونیکی**: کمیته ای متشکل از معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، مدیران آموزش دانشگاه، مدیر مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات، مدیر مرکز آموزش های آزاد و مجازی، دو نفر خبره آموزش الکترونیکی، یک نفر متخصص برنامه ریزی درسی و معاونین آموزشی دانشکده ها است.

بخش دوم: ضوابط و مقررات آموزشی:

ماده ۱) سامانه آموزش الکترونیکی مصوب دانشگاه، مرجع فعالیت های آموزشی، اطلاعات و تصمیمات کمیته آموزش الکترونیکی و مبنای آموزش الکترونیکی دانشگاه است. استفاده از سایر ابزارهای برگزاری کلاس مانند شبکه های اجتماعی یا پیام رسان ها برای برگزاری جلسات درس و ارائه محتوای آموزشی قابل قبول نمی باشد. اگر چه توصیه می شود به دلیل عدم حضور دانشجویان در دانشکده ها، برای هر درس یک گروه در سیستم های پیام رسان صرفاً برای اطلاع رسانی و ارتباط با دانشجویان ایجاد گردد.

تبصره: همکاران می توانند در شرایط اضطراری و با مجوز کمیته آموزش الکترونیک دانشگاه از سایر سامانه های آموزش الکترونیک استفاده نمایند.

---

¹. Online

². Offline

ماده ۲) عضو هیات علمی / مدرس در حیطه آموزش الکترونیکی وظایفی به شرح ذیل برعهده دارد:

- آشنایی کامل با سامانه آموزش الکترونیکی و کسب اطلاع از دستورالعمل های دانشگاه در این خصوص
- افزایش مهارت های رایانه، تدریس، تولید محتوا و ارزشیابی در محیط آموزش الکترونیکی
- تدریس برخط (آنلاین) در سامانه آموزش الکترونیکی
- تدریس برون خط (آفلاین) شامل تولید محتوای الکترونیکی و بارگذاری محتواهای درسی بر روی سامانه آموزش الکترونیکی

ماده ۳) آموزش الکترونیکی با تاکید بر تدریس برخط می تواند ترکیبی از تدریس برخط و برون خط مطابق با سرفصل دروس دانشگاه باشد. از آنجا که قابلیت ضبط کلاس از طریق افزونه ای مناسب توسط دانشگاه فراهم شده است، هر یک از دانشجویان و استادان می توانند جلسه کلاس برخط را برای خود ضبط کرده و در سیستم خود ذخیره کنند.

ماده ۴) استاد هر درس باید بر اساس استانداردهای رایج و با رعایت ضوابط و مقررات دانشگاه و بر اساس ماهیت درس، محتوای الکترونیکی درس را تدوین و به صورت الکترونیکی ارائه کند. پیشنهاد می شود برای هر واحد درسی، در هر هفته حداقل ۱۵ تا ۲۰ دقیقه محتوای برون خط تهیه کند و حدود ۳۰ دقیقه کلاس برخط تشکیل دهد. در این صورت می توان مطالب اصلی را به صورت برون خط ضبط کرد و در اختیار دانشجو قرار داد، سپس در کلاس برخط برخی مثال های عملی و بحث های جانبی را پیش برد.

ماده ۵) ارائه محتوا به صورت بسته های مشخص برای هر کلاس صورت گیرد. می بایست محتوا به صورت جلسه ای و در صورت لزوم یکجا در اختیار دانشجو قرار گیرد. استاد درس می بایست میزان کل محتوای مربوطه را در نظر داشته و به مقدار مشخص برنامه ریزی و در محیط سامانه آموزش الکترونیکی پیاده نماید.

ماده ۶) محتواهای درسی تولید شده به صورت الکترونیکی بایستی جنبه های دیداری و شنیداری را شامل شود و متناسب با محتوا از جنبه های مختلف و امکانات گوناگون سامانه آموزش الکترونیکی استفاده گردد.

محتوای آموزش الکترونیکی می توانند به صورت انواع زیر باشند:

۱. محتوای صوتی: فایل صوتی

۲. محتوای اسلاید: فایل پاورپوینت یا فایل فلش

۳. فیلم آموزشی: فایل ویدیویی

۴. انیمیشن

۵. محتوای چندرسانه ای یا تلفیقی: ترکیبی از موارد فوق که می تواند به صورت چند رسانه ای ارائه گردد.

ماده ۷) محتوای تولید شده متناسب با ساعات درسی دانشجویان به نحوی برنامه ریزی گردد که تمام سرفصل های درس را پوشش دهد.

ماده ۸) بهتر است هر درس حداقل یک فعالیت تعاملی داشته باشد که دانشجویان را در فعالیت های کلاسی درگیر کند. برقراری ارتباط و تعامل با دانشجویان کمک می کند تا کلاس از حالت یک طرفه و خسته کننده خارج شود.

ماده ۹) تدریس استاد در چارچوب تقویم آموزشی و برنامه زمان بندی ارائه دروس انجام گیرد. کلاس های جبرانی می تواند با هماهنگی با دانشجویان و مدیر گروه در ساعات دیگر نیز انجام گردد.

ماده ۱۰) حضور و غیاب دانشجو در کلاس های برخط و برون خط به وسیله ثبت در سامانه و بر عهده استاد درس است.

ماده ۱۱) آموزش کل محتوای دروس عملی یا بخشی از آن به تشخیص گروه آموزشی به صورت الکترونیکی امکان پذیر است.

ماده ۱۲) ارزشیابی الکترونیکی دروس باید با ارائه تکالیف، پروژه، تمرین و آزمون های مستمر و آزمون پایانی صورت گیرد. از آنجا که آموزش الکترونیکی فعالیت محور می باشد، قسمت عمده ای از نمره درس باید به فعالیت های دانشجو در طول ترم اختصاص یابد. آزمون های الکترونیکی می توانند به شکل شفاهی از طریق کلاس برخط و یا به شکل کتبی در قالب سوالات چندگزینه ای، تشریحی و ... انجام گیرند. در مورد آزمون های الکترونیکی باید دقت شود زمان آزمون نباید خیلی کم باشد که باعث اضطراب دانشجو گردد و از طرف دیگر نباید زمان به قدری زیاد باشد که امکان تقلب را فراهم کند. استادان بایستی ضمن ارزیابی های مستمر، سوابق ارزشیابی درس را حفظ کنند؛ به نحوی که در صورت لزوم، قابلیت مراجعه و بررسی مجدد را داشته باشد.

ماده ۱۳) با توجه به قابلیت سامانه آموزش الکترونیکی گروه های آموزشی می توانند با رعایت ضوابط و مقررات وزارت علوم نسبت به پذیرش دانشجوی ایرانی و غیرایرانی از خارج و برگزاری دوره های مشترک و یا بین الملل با دانشگاه های غیر ایرانی اقدام نمایند.

ماده ۱۴) حقوق معنوی و مادی کلیه محتوای الکترونیکی تولید شده در دروس، به صورت مشارکتی متعلق به دانشگاه مازندران و عضو هیات علمی / مدرس می باشد.

ماده ۱۵) مرکز فناوری اطلاعات و ارتباطات متولی فراهم سازی و پشتیبانی سخت افزاری و نرم افزاری از سامانه آموزش الکترونیکی دانشگاه است.

ماده ۱۶) مرکز آموزش های آزاد و مجازی متولی راهبری آموزش الکترونیکی دانشگاه است.

این شیوه نامه شامل دو بخش اهداف، تعاریف و مقررات آموزش الکترونیکی و مجموعاً شامل ۱۸ ماده و یک تبصره می باشد و در جلسه مورخ ۲۰ مرداد ۱۳۹۹ شورای آموزشی دانشگاه به تصویب رسید.